

II CERTAME LITERARIO "AUNIOS" 1º Premio, Menores de 15 anos A TELLEIRA NO SALNÉS

Por: Andrea Fernández Iglesias

Este é o testemuño dunha obra, noutrora importante e hoxe morta e esquecida, á que dedicaron gran parte das súas vidas algúns dos nosos veciños.

A mestura que chegaron a formar dende séculos “barro – auga – lume”, para deste xeito dar formas variadas e resistentes a determinados utensilios, foi das primeiras usadas polo home. Proba diso son os fornos atopados en moitos castros e poboados da antigüidade e os restos de cerámica, téglulas, ladrillos, etc. , que sempre se encontran neste tipo de escavacións arqueolóxicas.

Unha destas obras foi a tella, dando nome as denominadas telleiras. Nelas facíase este obxecto dedicado á construción, o cal deu pé a unha grande industria que aínda hoxe acada grande importancia no val do Salnés.

Dise que os gregos foron os primeiros en utilizar cerámicas para a cubrición dos seus fogares, máis tarde os romanos herdaron e perfeccionaron a súa feitura, despois os árabes, e así durante séculos ata chegar a hoxe.

A telleira é coñecida como unha instalación dedicada á elaboración da tella, ladrillo e outros elementos a base de barro. Estas edificacións tiñan varias partes diferentes en función do seu uso. O xeito de dispoñelas era variado, pero todo xiraba en torno á principal que era o forno; ó

seu redor distribuíase o pallette, a eira, as pías, as casetas e outros elementos como os embarcadoiros nos casos da beiramar.

No Grove non fomos alleos a este tipo de instalacións industriais, pois tivemos unha, chamada a “Telleira de Feans”, propiedade de D. Juan Portela García, afillado dun sacerdote que pertencía a Mitra Compostelán. Por aquela época, debido á desamortización que se impoñía no país, a maioría dos cleros doaban as súas pertenzas e posesións a familiares ou serventes, xeralmente.

A este veciño doóuselle a mencionada finca e ata incluíase tamén a illa de Touriz, a cal lle foi rexeitada polo seu afillado, pois non lle atopara interese algún na súa futura explotación.

Os traballos na telleira eran dos máis escravos e as tempadas facíanse moi longas, chegando a traballar ata dez meses de seguido. Esas xentes dedicáronlle moitos esforzos e anos a este oficio.

Hoxe en día, aínda que abandonadas e en estado ruinoso, manteñense as paredes do forno. Pola beiramar pódese atopar parte da zona de atraque dos galeóns que por aquela facían as viaxes de barro e mercadorías. Aquelas xentes que alí tanto traballaron como en todas as telleiras da zona, eran coñecidas co nome de Telleiros ou Cabaqueiros.

Restos telleira de Ardia